

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o petycyi miasta Lubaczowa i kilkunastu gmin okolicznych w sprawie przeniesienia siedziby c. k. Starostwa i władz autonomicznych z Cieszanowa do Lubaczowa.

Wysoki Sejmie!

W wykonaniu uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 10. Września 1884 polecającej nam wszechstronne zbadanie petycyi miasta Lubaczowa i okolicznych gmin proszących o przeniesienie siedziby władz politycznych i autonomicznych z Cieszanowa do Lubaczowa, mamy zaszczyt przedłożyć wynik dochodzeń naszych na podstawie sprawozdania tak Reprezentacyi powiatu Cieszanowskiego, jakoteż tamtejszego c. k. Starostwa, komunikowanego nam przy odezwie c. k. Prezydium Namiestnictwa z dnia 29. Grudnia 1885 r. L. 11688/P.

Obszar powiatu Cieszanowskiego, dotyczący granicy królestwa Polskiego wynosi 1188 □ kil. z 69 gminami administracyjnymi. Pod względem sądowym podzielony jest na dwa okręgi. Cieszanowski obejmuje 32 gmin i 23 obszarów dworskich z ludnością 29.299 osób. zaś Lubaczowski ma 37 gmin, 24 obszarów dworskich i 38.902 ludności.

Położenie tych dwóch miast Cieszanowa i Lubaczowa względem swych okręgów sądowych jest środkowe, za to względem obszaru całego powiatu żadne z nich nie leży w punkcie centralnym, lub nawet do niego zbliżonym, ztąd też i życzenia gmin, zapytywanych w tej sprawie, ani za jednym, ani za drugim nie przeważają.

Przy dochodzeniach zarządzonych przez Reprezentacyą powiatową, na 69 gmin administracyjnych wchodzących w skład powiatu Cieszanowskiego, oświadczyło się:

- a) za przeniesieniem siedziby 32 gmin i 11 obszarów dworskich z ludnością 28.265;
- b) za pozostawieniem dotychczasowej siedziby 32 gmin i 6 obszarów dworskich z ludnością 33.340;
- c) zaś pięć gmin jakoto: Borehów, Dzików nowy, Moszczanica, Stare sioło i Suchawola oświadczenia swoje złożyły raz za przeniesieniem, drugi raz przeciw, a 8 obszarów dworskich nie dało żadnej opinii.

Rada powiatowa w Cieszanowie na posiedzeniu z d. 16. Marca 1885 większością 17 głosów przeciw 9. oświadczyła się przeciw przenoszeniu siedziby Starostwa do Lubaczowa, którą to

uchwałę Wydział powiatowy w sprawozdaniu z dnia 16. Marca 1885 LW. 22481/85 obszernie umotywował tak ze względu na bezpieczeństwo i całość kraju, na dotyczące interesu powiatu, jak również ze względu na czysto miejscowe interesy obu miast, a nawet względy pamięci historycznej.

Natomiast mniejszość Rady złożyła oddzielny memoriał usprawiedliwić mający wprost przeciwną opinię, zmierzającą do zmiany siedziby Starostwa z Cieszanowa na Lubaczów.

Potrzebę tego przeniesienia gorąco popiera także miejscowe c. k. Starostwo, które z polecenia Prezydium Namiestnictwa zarządziło z swej strony oddzielne dochodzenia, wykazujące pewną różnicę na korzyść zmiany siedziby od rezultatu dochodzeń, przez Radę powiatową przedłożonych.

I tak podług relacji c. k. Starostwa :

- 1) z 69 gmin stanowiących powiat Cieszanowski oświadczyć się miało za przeniesieniem siedziby do Lubaczowa, —

a) 31 gmin łącznie z obszarami dworskimi z ogólną ludnością	27.054
b) 9 gmin bez obszarów z ludnością	11.870
c) 5 obszarów dworskich	169
Razem z ludnością	<u>39.093</u>

Za pozostawieniem zaś siedziby w Cieszanowie .

a) 24 gmin i obszarów dworskich z ludnością	22.959
b) 5 gmin bez obszarów	5.804
Razem	<u>28.763</u>

- 2) Dalej c. k. Starostwo zapewnia, że do Lubaczowa kieruje się cały ruch handlowy i przemysłowy powiatu, gdzie odbywa się rocznie sześć licznie uczęszczanych jarmarków, a dwa razy tygodniowo targi;
- 3) że południowa część powiatu Cieszanowskiego, w której leży Lubaczów, jest więcej stosunkowo zaludnioną i więcej płaci podatków, niż północna ;
- 4) że gmina Lubaczów jest zamożna mając 8000 zł. rocznego dochodu, a ludność jej wynosi 4425 osób, gdy przeciwnie Cieszanów ma tylko 2804 i żadnych warunków do podniesienia się na przyszłość.
- 5) Lubaczów dziś ma stację kolei Jarosławsko-Sokalskiej, przerywną powiat od zachodu na wschód, zatem jest więcej dogodnym punktem do załatwiania tak dla władz jako i dla interesantów wszelkich spraw administracyjnych, szczególnie na wypadek mobilizacji wojska lub inwazyi nieprzyjacielskiej. Przeciwnie Cieszanów, jako leżący na uboczu tylko o 6 kilometrów od granicy państwa, narażony jest na prędkie zajęcie przez obce wojska, dlatego już w r. 1863. musiano ztamtąd wywozić kasę i akta ;
- 6) wreszcie, że koszta przeniesienia władz powiatowych nie obciążą skarbu, albowiem te na siebie przyjmuje gmina Lubaczowa i deklaruje znaleźć dogodny pomieszczenie dla biur i urzędników.

C. k. Starostwo opinię większości Rady powiatowej przeciw zmianie siedziby władz powiatowych przypisuje tej okoliczności, że większość członków Rady właśnie należy do mieszkańców okręgu sądowego Cieszanowskiego. dla których to miasto jest dogodniejszą siedzibą Starostwa aniżeli Lubaczów.

Wobec tak sprzecznych opinii reprezentacji Władz politycznych i autonomicznych powiatu Cieszanowskiego, Wydział krajowy jest zdania, iż sprawa przeniesienia siedziby z Cieszanowa do Lubaczowa jest o tyle jeszcze niedojrzałą, a potrzeba jej przez mieszkańców odczuta, że decydowanie w tej chwili za jedną lub drugą miejscowością byłoby przedczesnem i spowodować mogło tak z jednej jak z drugiej strony liczne protesty i niezadowolenia. Przyznając wiele słuszności argumentom c. k. Starostwa, nie zaprzeczamy, że zmiana siedziby na Lubaczów zamiast

Cieszanowa byłaby dla władzy politycznej więcej dogodną, lecz zapatrując się na nią ze stanowiska dogodności i życzeń mieszkańców powiatu, których reprezentuje Rada powiatowa, musimy się oświadczyć za pozostawieniem nadal siedziby w Cieszanowie, albowiem jak na teraz idzie tu więcej o rywalizację dwóch znaczniejszych miast w powiecie, aniżeli o rzeczywiste i żywotne interesa ludności.

Inicyatywę do przeniesienia dało miasto Lubaczów, które, jak wspomnieliśmy wyżej, położeniem swem geograficznym nie przedstawia dla całego okręgu większej dogodności niż Cieszanów. O ile bowiem gminy najbardziej oddalone od Cieszanowa, jak Kobylnica Ruska, Kobylnica Wołoska i inne zyskałyby wiele na zbliżeniu do siedziby Władz powiatowych, o tyle straciłyby miejsca leżące na północ od Cieszanowa jak Narol przez nowe oddalenie.

Jeżeli przeto z proponowanej zmiany siedziby znaczna choćby mniejszość mieszkańców była niezadowolniona, a zmiana ta przyniosła w rezultacie materyalną ruinę dla miasta Cieszanowa, wyłącznie tylko na korzyść nowej siedziby miasta Lubaczowa, i gdy przytem żadne poważnej natury względy za zmianą tą nie przemawiają, bo odległość tych dwóch miejsc między sobą 12 kilometrów nie przenosi, Wydział krajowy jest zdania, że nawet w razie inwazyi nieprzyjacielskiej, na ewentualność której c. k. Starostwo się powołuje, odległość taka od granicy Państwa nie może mieć donioślejszego znaczenia.

Z tych zatem pobudek wnosimy

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem nad petycją gminy miasta Lubaczowa i okolicznych gmin przechodzi do porządku dziennego.

*Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi
z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.*

Lwów dnia 8 Marca 1886.

Marszałek krajowy:

Dr. Zybkiewicz w. r.

Sprawozdawca:

Teofil Bereźnicki w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly a header or introductory paragraph.

Second block of faint, illegible text in the middle of the page.

Third block of faint, illegible text at the bottom of the page, including what appears to be a signature or footer.